

**Autobiografi af Sognepræst til Horslunde-Nordlunde
paa Lolland Claus Christiansen Wiinholt,**

født den 10. Januar 1712 i København, død den 12. Marts 1771
i Horslunde.

Ved **Erh. Qvistgaard.**

Claus Christiansen Wiinholt er født i København d. 10. Januar 1712 som Søn af Brygger Chr. Clausen W.*) og Hstr. Elisabeth Pedersdatter Gyrsting. 1731 blev han Student fra Helsingørs lærde Skole og Candidat 1735. 1738 blev han Stueprædikant hos Grevinde Benedicte Marg. Reventlow paa Christianssæde, den Gang paa Tølløse, og blev af hende først paa Aaret 1739 kaldet til Sognepræst for Horslunde-Nordlunde, hvor han blev til sin Død 1771

Han var 4 Gange gift, 1. Gang med Formandens Enke Dorthe Bildsøe, med hvem han havde 1 Søn og 3 Døtre, hun døde 18. Dec. 1745 »salig og fornøjet«. 1747 d. 16. Febr. ægtede han Karen Knuds-datter Schritzmeyer fra Errindlev-Olstrup og havde med hende 3 Sønner og 2 Døtre, hun døde allerede 1765 og samme Aar d. 14. Okt. ægtede han sin 3. Hustru Else Marg. Ermandinger, Dt. af Byfoged i Christiania Ermandinger. Med hende havde han 1 Datter, men da hans Hustru døde allerede 1766, ægtede han Aaret efter d. 28. April Dorthea Rhode, Dt. af Farver R. paa Christianshavn og født November 1741. Efter hans Død 1771 ægtede hun Sognepr. i Simmerbølle paa Langeland, I. F. Marstrand.

En Karakteristik over Claus Wiinholt siger om ham, at han var vittig i Lærdom og Musik, hans Vandel exemplarisk, hvert hans Fjed uden Anstød (!), hans Tankekraft sund, hans Venskab ærligt, hans Lyst at læse, hans Valgsprog Guds frygt, hans Omhu skyldes et Hospital for 10 Fattige (W. $\frac{2}{5}$ 86).

Ved sin Død efterlod han sig i Følge Skiftet en efter Tiden og hans Stand anselig Formue, nemlig 4656 Rdl. til Deling mellem

*) $\frac{24}{3}$ 1710 løste Christian Clausen Veinholt fra Jylland Borgerskab som Øltapper i Kbhvn. og $\frac{28}{6}$ s. A. som Brygger. Han stammer rimeligvis fra Aarhus, idet hans Broder Hans V. fra Aars $\frac{28}{3}$ 1703 løste Borgerskab her i Byen som Skipper. (Borgerskabsprot. og Raadstueprot. No. 12. (1712—14) S. 220.). Hans Moder, Elisabet Pedersdt. Gyrsting, født $\frac{18}{8}$ 1687, som Datter af Sognepræst i Gyrstinge, Peter Hansen Lollich og Else Globsdatter. — En Broder til ham var Peter Wiinholt, Sognepræst til Oure og Veistrup. —

Enken og hans 10 efterlevende Børn, som var følgende: af 1. Ægteskab: Christian Frederik 25 Aar, Anna Sofie gift med Forvalter Bertelsen, Gammelgaard, Elisabeth gift med Sognepr. til Vaabensted-Engestofte, Edvard Hincheldey, Fridericka gift med Hans Hansen, Kbmd. i Rødby. Af 2. Ægteskab: Christian Ditlev, 23 Aar, res. Cap. til Tirsted, Skørringe og Vejlbj, Knud Leonhart, 19 Aar, Hans Jacob 10 Aar, Dorthe 22 Aar gift med Farver Jens Tollesen, Naskov, og Anna Birgitte 17 Aar. Af 3. Ægteskab: Karen Kirstine 5 Aar. Med sin efterlevende Enke havde han ingen Børn levende.

I 1757 nedskrev han med pyntelig Haandskrift i Horslunde Kirkebog efterfølgende Autobiografi, hvoraf desværre Begyndelsen mangler, idet 1. Blad i Kirkebogen, hvorpaa den stod, er bortkommen, men desuagtet kan Resten som et Tidbillede have sin Interesse for Nutidens Personalhistorikere, hvorfor jeg har ment, at den burde trykkes.

Claus Christiansen Wiinholt døde d. 12. Marts 1771, 59 Aar 2 Mdr. og 2 Dage gl. (Horslunde-Nordlunde Kirkebog).

»Jeg reyste da i Aaret 1729 den 29. Augusti ved min Faders Geleide til Helsingør, i Tanke strax at obtinere Kostpengene 4 mk. 6 ß, som da faldt ugentl. til Subsistence der, men jeg kom for sildig til at naae dem det Aar, saa' at Frølund's*) Ophold skildte mig og for en Tiid ved dette Gode. Jeg resolverede dog til at blive der, endskiøndt jeg var Fremmed og kjendte ingen, da den gode Rector Peder C l o d lovede at ville forstrække mig til Ophold, indtil Leylighed falt til Beneficiers Nydelse. Jeg blev derpaa Dagen efter min Ankomst fremstillet i Scholen for at gjøre en Prøve = Stiil med Mester = og 5te Lectie, og fik derefter Sted paa 2den Part i Mester-Lectien, hvorpaa min Fader reyste hjem. Som Rector hafde hørt, at jeg hafde været blandt Concertisterne i Kbhvn., vilde hand og erfare min Progress i Musicen, lod derfor d. 31. Aug. Byens Musicanter møde i Scholen, for hvilke jeg fremlagde partierne til nogle Synge-Arier, som jeg hafde med mig, og ved deres Udførelse fandt Rectørs, Hørernes og andre Nærværendes Behag. — Dette gav Leylighed til at jeg hastig blev frelst fra min første Sorg der for daglig Føde; thi 4de Lecties Hører C h r i s t i a n i M e j e r var næste Søndag derefter inviteret med de fornemteste Borgere

*) Rimeligvis Andreas Frølund 1669—1731. Rektor ved Metropolitan-skolen (Bricka). Hvad der hentydes til med »hans Ophold«, er ikke klart. Derimod var Københavns Brand 1728 Grunden til, at C. Wiinholt ombytter Skolen i København med Skolen i Helsingør. (Blochs Saml. p. Univers. Bibl.)

i Byen hos Cancellie Assessor T o r b e n S t a t z paa et Aftens Maaltid, og da hand kom der og fornãm, at Musicanterne skulde opvarte over Bordet, forestillede hand Værtens mit Komme til Scholen, og at jeg kunde assistere med Vocal-Music til Gæsternes Fornøjelse, hvorfor jeg og strax blev kaldet, og efter at jeg dermed hafde fornøyet dem, og blev paa alles Vegne takket af Mejer, bad jeg ham at intercedere for mig hos saa mange, at jeg kunde faae en Dags Kost hos hver i Ugen som og skeede. Tiid efter anden fandt jeg flere Velyndere, som i adskillig Maade rakte mig Haanden, saa at, da jeg omsider fik Kostpengene og andre Scholens Beneficier, lagde jeg det alt op hos Rector, indtil jeg i Aaret 1731 blev dimitteret til Academiet, da jeg hafde samlet saa meget, at jeg fik meget gode Klæder og Linned, og hafde endda noget i Behold, som kunde tiene mig nogen Tiid til Ophold ved Academiet. —

Efter at jeg uden nogen Skillings Bekostning for mine Forældre fra mit 12. Aar af var bleven indskreven blandt Studenternes Tall, fik jeg strax Condition hos Velædle Doct. Medicinæ i Kbhvn. Daniel Wagner at informere hans Børn, men som Lønnen kun var 2 Rdl. Maanedl. og jeg deraf skulde forskaffe mig selv Kost, Kammer etc., saa kunde jeg ikke derved subsistere, søgte derfor Leylighed til at kunde faa en Condition paa Landet, og skrev i den Henseende min Sl. Morbroder Hr. Philip Adam G y r s t i n, daværende Sogne Præst til Førsef i Sælland, til om at see mig ved Leylighed hjulpen. — Hånd hafde nyelig forhen faaet Kommission fra Forpagterens Henric Kiers Enke paa Hougaard her nær ved, at forskaffe hende en Studeret til at læse for hendes eneste Søn mod Løn af 24 Rdl. og frie Kost, Kammer etc., hvilken blev mig strax tilbuden, og reyste saa efter at jeg var afskediget fra Wagner ved Michaelis Tiid 1731 til Lolland, hvor jeg forefandt et got Bord, og skikkelige Folk at omgaaes, saa at jeg gjerne hafde villet blive der længere; men som examina Academica laa mig paa Hjerte, og just den i denne Tiid af Chr. 6te anordnede nye Fundatz for Academiet blev publiceret, hvorved exigeredes mange Ting af examinandis, som ikke forhen var lagt Grund til i Scholen, resolverede jeg til at reyse til Kbhvn. ved Michaelis 1732 for at blive ved Academiet, indtil jeg fik examina sustinendi.

Jeg kom da til Kbhvn. igien, men kun med liden Forraad til Ophold mod Vinteren, og med en qvartan Feber*) i Legemet, som jeg fik paa Reysen over Søen, der og holdt mig den gandske Vinter, dog ikke sterkere at jeg dog kunde freqventere Collegia, og søge Indgang i adskillig got Folke Huuse, som var mig i mange

*) Qvartan Feber, ogsaa kaldet den lollandske Syge, det samme som Koldfeber.

maader bevaagne, og kom derved saa vidt, at jeg den 3. Maji 1733 lykkelig substinerede Examen Philosophicum — Bacchalaaur-Graden hafde jeg vel faaet Character til, men ikke Penge til, hvorfor jeg og ikke gjorde mig Tanke om den, førend jeg ved Leylighed besøgte en af mine Velyndere faae Dage før Graden skulle staae, som var Hofmesteren hos Geheime Raad Rosenkrantz's Søn Seig. Huttfeldt, som vilde, at jeg skulle have den, overtalede derfor den Unge Rosenkrantz at skrive til Decanum Etats Raad Gram for mig; Brevet bar jeg hen, og fik derpaa Graden uden nogen Skillings Bekostning.

Efterat dette Pust saaledes lykkelig var overstanden, reyste jeg en 14 Dages Tiid ud paa Landet for at recreere Sind og Legeme, og besøgte mine Morbrødre Hr. Philip i Førsløf, Willum Gyrsting*), Degn i Weiløe, og min Moster Maren, gift med Henric Jensen, Forpagter paa Svendstrup ved Ringsted, begav mig derpaa til Kbhvn. igien for at gaae videre frem ved Academiet.

Strax ved min Ankomst kom jeg 2den gang i Condition hos Doct. Wagner og læste for hans Børn, indtil hans ældste Søn Daniel Bottsac Wagner /: nu Præst i Holsteen :/ kom fra mig i Aaret 1734 i 5te Lectie i Kbhvns Schole; og paa det, at jeg i den Tiid ikke skulle mangle til fornøden Ophold, besørgede den gode Wagner mig og i samme Tiid Condition hos Jomfr. Hæsecher, hvor jeg Nøed 4 Rbd. Maanedlig for 4 Timers daglig Information. Denne Jomfrue blev siden Gift med Justits Raad og Lands Dommer Høserich i Lolland, og efter et forargeligt Ægteskab med hverandre druknede begge tillige samt Et af deres Børn, da de vilde spadsere paa Isen uden for den Gaard i Marieboe paa Søen in Nov. 1756, hvor de boede.

Ved Michaelisdag 1734 forskaffede D. Wagner mig til Belønning for min Fliid med hans Søn, Condition hos Høyædle og Velbaarne Hr. Oberst Lieutenant Commandant paa Rosenborg Slot i Kbhvn. Magnus Langhorn, hvis Børn jeg informerede paa 4de Aar, og nød i den Tiid min Kost ved Commandantens Bord om Middagen og 4 Daler om Maaneden for 4 Timers information daglig.

Anno 1735 den 30. Juni substinerede jeg Examen Theologicum under Professor Steenbuch og Wøldike, og d. 19. Aug. nest efter prædikede jeg for Demis under Steenbuch, derefter saa længe jeg forblev i Kbhvn. freqventerede jeg flittig Professor Reusses Collegium over Theologicum Moralem, som var mig til megen Nytte. Undertiden excercerede jeg mig og i at prædike baade i Kbhvns. og Fredericbergs Kirke, hvor mine Forældre da boede efter Kbhvns.

*) Wilh. Gothard Gyrsting (1726—54, Lærer i Veilø) f. i Gyrstinge ved Sorø den 21. Oktober 1694, Søn af Sognepræsten der Peder Hansen Lollich og Else Globstdt (se Jensen: Gaunøs Historie S. 486—87).

Ildebrand; og omsider ved forefaldende Vacancer supplicerede jeg til Hans Kongl. Majest. om Vocation til Præste-Embedet.

Først i Aaret 1738; da Hr. Frantz Georg Wulff, som til den Tid hafde opvartet det Høy-Grevelig. Herskab af Reventlau med Cabinets Prædikener, blev af Dem Kaldet til Sogne Præst for Westerborg og Birket Menigheder, loed jeg fra Kbhvn. indløbe en Supplicqve til Herskabet, som den Tiid residerede paa Tølløse i Seeland, om at succedere Hr. Wulff som Deres Cabinet-Prædikant. Og som jeg var Dem gandske ubekientd, grundede jeg min Supplicqve nest Guds Forsyn og Herskabets Naade, paa min sl. Fasters Margrethe Wiinholtts Navn, som hafde tient Grefinden som Kammer Pige i 14 Aar, og det i de besværlige Tiider, da Greven stod i Keyserlig Tieneste i Krigen i Tydskland og Italien, hvor Grefinden fulgte sin Herre. Min Ansøgning blev i Naade anseet, og jeg fik i Ugen før Paaske Ordre at prædike paa Tølløse Gaard Skiertorsdag, 1. Paaskedag og 1. Søndag efter Paaske, og da jeg hafde holdt den sidste Prædiken, loed Grefinden mig forstaae, at jeg hafde fornøyet dem, forærede mig en Banco Seddel paa 10 Rd. og tilbød mig Condition hos Dem for Kost og Løn, som mine Formænd ikke hafde haft og jeg altsaa ikke tænkte paa, men allene lige som de at opvarte Dem med Prædiken i Residencen i Kbhvn., og mellem stunder paa Tølløse, og derefter ved forefaldende Leylighed at promoveres til Præste Kald; men som det var besluttet, at De i dette Aar vilde reyse til Deres Godser i Provincerne, vilde De, at jeg skulle tiene for Kost og Løn, for bestandig at følge Dem og tillige skulle ved forefaldende Vacance frem for andre promoveres, hvilket Tilbud jeg og med min Principals Oberst-L. Langhorns Raad toeg imod, og saaledes toeg Afskeed fra ham in April 1738 og samme Tiid tiltraade min Station paa Tølløse, hvor det Høyge Herskab laa stille den gandske Sommer, og jeg der prædikede for Dem hver Søn- og Helligdag, samt daglig holt Morgen og Aften Bøn. I Juni Maaned efter min Ankomst reyste jeg med Herskabets Permission til Kbhvn., for at afhente hos Etats Raad Gram Grønbechs Stipendium, som til den Termin var 10 Rbd. Croner; hvilket jeg ved Aarets Begyndelse var inscriberet for; men som Gram fornam, at jeg var kommen i denne Condition, og ikke stadig kunde være ved Academiet, loed hand mig forstaae, at jeg ikke kunde nyde det herefter, som jeg Gud skee Lov! ikke heller trengte til.

Hen paa Sommeren begyndte Greven at blive sygelig, og fandt Hevelse i sine Been, hvorved den foresatte Reyse blev opsatt, saa som den Alviise Gud behagede ved Legemets Brøstfældighed at erindre ham om den forestaaende Himmelske Reyse, som og gik for sig den 1. Octobr. 1738 i hans Alders 68. Aar, efter at hand hafde været Sengeliggende i 3 Uger.

I December nest efter kom Breve fra Lolland med Anmeldelse om Hr. Frideric Støedts Død i Horslunde, hvorved jeg nu ventede, at Guds Forsyn hafde aabnet en Dør for mig, som jeg var særdeles glad ved paa denne Tiid efter Grevens Død, formedelst den idelige Opvartning jeg da hafde ikke allene den gandske Dag, men en stor deel af Natten med at læse og synge for Grefinden, som og med at skrive hendes Breve til hendes Børn og andre høye Herskaber, som hun ingen af de andre Domestiqver vilde betroe til; men Grefinden forhalede Tiiden det allerlængste hun kunde for at holde paa mig indtil den 31. Jan. 1739, da jeg fik hendes Vocations Brev at være Sogne Præst for Horslunde og Nordlunde Menigheder, som af hans Kongl. Majest. blev confirmeret d. 6. Febr. nest efter, hvorpaa jeg paa en 8te dages Tiid reyste til Kbhvn. for at løse min Confirmation, at equipere mig med Præste Habit, og at tage Afskeed med mine Forældre, og paa Retouren toeg sidste Afsked hos Grefinden, gik saa til Fyen, hvor jeg i Sct. Knuds Kirke blev af Biskop Ramus ordineret den 13. Martii, og efter min Ankomst fra Fyen over Langeland her til den 24. Martii, holdt jeg her min Indgangs Prædiken den 1ste Søndag efter Paaske, som var den 5. April. —

Samme Aars 7de Julii Døde Grefinden, som ikke efter hendes Herres Død hafde været under aaben Himmel. Efter hendes Død toeg hendes 2den Søn Greve Christian Detlev Grevskabet Christianssæde, som ham efter Forældrenes Testamente var tilfalden, i fuldkommen possession.

Samme Sommer hafde jeg min Sl. Faders Besøgelse her, som paa en 8 Dages Tiid fornøiede sig hos mig ved at erfare det Stæds Omstændigheder, Gud hafde sadt mig paa. Hand levede indtil Aar 1744, og var hans sidste Forretning at lede min Søster Anne Magdalene til Brude-Skamlen, som da blev gift med Nicolai Hornemann, Material Forvalter ved Fredensborg Slot, da hand samme Dag fik ved Sygdom Dødens Bud, og døde faae Dage derefter hos Dem paa Fredensborg. — 1739 den 17. November kom jeg i Herrens Navn i Ægteskab med min Første Hustrue Dorothea Bildsøe, en Datter af Mag. Lorentz Bildsøe og Anna Sophia Lundt, Præste-Folk i Kiettinge, hvor hun var født 26. May 1708. Hun kom i Ægteskab 1, med Hr. Hans Christian Jessen, Sogne Præst til Halsted og Avnede Aar 1729 d. 7. Sept., i hvilket Ægteskab hun fik en Søn Hans Christian Jessen, som blev fød in Decemb. 1730, men kort derefter mistede hun sin Mand ved en pludselig Død d. 14. Januarii 1731. Samme Aars 10. Octobr. kom hun i 2det Ægteskab med sl. Frideric Støedt her, som hafde mistet sin første Hustrue Margrethe Hedevig Ahlefeldt paa samme Tiid som hun sin Mand ved den grasserende Sygdom, som i det Aar borttog mange her i Eggen,

i dette Ægteskab levede hun med ham, lige som hand med sin 1ste Hustrue, uden Børn, og maatte ved hans dødelige Afgang den 20. November 1738 see sig 2den gang sat i den bedrøvelige Enke-Stand. — Efter at Gud hafde samlet mig med hende som meldt udi Ægteskab besøgte min Moder os om Sommeren 1740 og hafde sin yngste Datter Anne Cathrine med sig, hvilken vi beholdt hos os til Opdragelse, da hun efter 8te Dages Besøgelse hafde seet sig om hos os og reyste bort. Aaret derefter behagede det Gud at bort kalde min sl. Moder. Denne min yngste Søster blev i Aaret 1748 gift med Christen Andersen, Selv Eyer i Uhrne her i Sognet, og efter hans Død 1754 blev Aaret derefter gift med Niels Gram, min nuværende Hustrues halv Broder Hr. Mogens Grams Søn i Erringelef. — I 6 Aar behagede det Gud at glæde mig ved denne Hustrues kierlige Omgængelse, i hvilken Tiid hand foruden meget andet Gode, som vi daglig saae fra hans Faderlige Haand ogsaa velsignede os med 6 Børn, neml. 2 Sønner og 4 Døttre, og ligesom vi flittig byggede paa Verden, saa efterloed vi og ikke at bygge paa det Huuses Værelser, som Gud havde sat os udi. Men d. 7. Dec. 1745 da hun lykkelig, dog efter haard Strid, blev forløst med Tvillinger forbemt. 2de Sønner, blev hun d. 12. Dec. angrebet af en hidsig Feber, som den 18de i samme Maaned endte mig til stor Sorg hendes Dage, idet hun efterloed sig 5 umyndige Børn. Den Ældste Datter beredede Veyen ved Døden for sin Moder efter 15 Ugers Liv hos os. Den Eene Tvillinge-Søn fulgte sin Moder i Døden den 14. Januarii 1746. De øfrige 1 Søn Joh. Frederik og 3de Døttre af det Ægteskab lever endnu, Herren være deres Ledsagere til alt det, som kand gjøre dem lykkelige i Tiid og Evighed! Min Stiv-Søn Hans Christian Jessen, som hos mig er bleven opdraget og informeret og i sit 18de Aar deponerede 1748, og Aaret efter sustinerede examen philosophicum med Charactere laudabili og hafde desuden lagt sig med meget god Fremgang efter det Franske og Engelske Sprog samt andre smukke Videnskaber blev Aar 1751, da hand var reyst fra mig til Marieboe, for at besøge sin Moster Mette Christine Bildsøe i Ægteskab med Johan Møller Handels-Mand, der angreben af Børne-Kopper, og maatte derved den 14. Junii Ende sine Dage.

Aar 1747 den 16. Febr. træder jeg i Herrens Navn i 2det Ægteskab med Jomfrue Karen Skritzmeyer, fød i Erringelef Præstegaard i Lolland d. 17. Decmb.r 1723 af Forældre Hr. Knud Skritzmejer Sogne-Præst sammesteds og Anne Birgitte Zimmer*), men som begge Forældre blev i hendes spæde Barndom ved Døden bortkaldede, maatte kun med 3de Søstre, alle smaae, søge Brød og Op-

*) Dt. af Sognepr. Gregers Zimmer i Nykøbing F.

dragelse hos Fremmede, og falt da ved Guds Forsyn hendes Lod i dette Huus hos min sl. Formand og 1ste Hustrue, hvor hun bestandig forblev, indtil hun naaede den Forstand og Alder til at forestaae et Huus, at jeg, da Gud hafde bortkaldet min første Medhielp, saa mig best tient med hende baade til Hustrue for mig og til Moder for mine smaae Børn. Vores Ægteskab, som Gud skee Tak! stedse har været ført i Kierlighed og Fred, og været i mange maader velsignet af Gud til Velstand, har heller ikke manglet Velsignelse indtil denne Dag af Børn, da vi der af seer 3 Sønner og 2de Døttre, som alle endnu lever. Gud give os og dem Naade til at leve til hans Ære og døe til vor Salighed!

Skrevet d. 11. Aug. 1757.

Temporibus dentur cætera nota Deo.

Claus Wiinholt.

Posteritati notanda.

Nogle Blade længere hen i Kirkebogen har W. yderligere indført nogle Optegnelser, hvoraf her anføres:

Anno 1745 begyndte Qvæg-Sygen at grassere her i Lolland, som gik næsten over alt, og de Steder som den angreb, blev lidet eller intet levnet. — Jeg mistede 35 Høvder, og beholdt allene en Qvie tilbage. — I dette Aar faldt jeg paa at faa et Hospital bygget her ved Kirken for gamle og svage Folk, hvilket jeg og Gud skee Lov fik lykkelig fuldført til mange fattige Menniskers Undsætning og Trøst i Liv og Død. Samme Aar indtoeg jeg fra Gade-Stieflen*) den Plads og fyldede den, som nu ligger Sonden for Søndre Part i Haven, for der at faae en Kykken Have, som foraar-sagede mig en deel Bekostning. — Anno 1750 var vor Naadige Kong Frideric 5te her i Lolland for at besee sig, og kom til Nacksckov Aftenen før Dom. 4 Trin: Søndagen var hand der i Høymesse, hvor Provst *Ullitz* prædikede, og jeg blev formaaget til at opføre Kirke Musiqven, saasom den Tiid ingen Cantor var ved Scholen, som kunde giøre det.

Anno 1755 resolverede Grev Reventlov at indrette Begravelsessted for sig og Familie her i Kirken efter den Project, jeg derom

*) Gadekær, se Molbechs Dialekt-Ordbog.

hafde gjort ham, og formaade hand mig til at foranstalte alle Ting ved Bygningen. Ved Begravelsets Indrettelse i Taarnet, hvor tilforn var Stole for Menigheden, blev ved Vognhuuset tilsadt den Bygning som nu er, og Prædike-Stoelen forflyttet lige derfor med meere, hvilket alt Gud skee tak blev for rettet uden noget Menneskes Skade ved Arbeidet, Greven til Fornøjelse og Meenigheden til megen Nytte frem for forhen, da de som sade i Taarnet kunde besværlig høre, naar Vinden buldrede derpaa. —

Paa Bagsiden af Titelbladet i Kirkebogen, beg. 1747, har han sat sit Segl med følgende Indskrift: »colendo vineam carpuntur W« og derunder ses en Vinstok fuld af Druer og paa hver Side af den en Mand, den ene, der med et Segl afskærer en Vindrueklasse, den anden lægger en Klasse i en Perse.

Under Seglet har han skrevet:

Ey Philavtie mig böed, det ovenstaar at skrive
men Navnet skulde mig et Tankebilled give
Til Pligt og Haab ud i at dyrke Kirkens Jord,
Og til Velsignelse at forestaa Guds Hjord.

¹⁾ Malerier af Pastor Claus Wiinholt og 2den Hustru Karen Schritzmeyer findes paa Søllestedgaard (Lolland) og ejes af Godsejer Jørgensen, der gennem Claus Wiinholts Datter Anna Birgitte, gift med Herredsfoged Kølle, Sælkøbing nedstammer fra dem.

²⁾ I Horslunde Kirke findes intet Epitafium el. lign. efter Claus W. og Hustruer, derimod en Mindetavle om det i 1746 paa hans Initiativ oprettede Hospital. Denne Tavle indeholder følgende Rim, der bærer tydelige Spor af Præstens Forfatterskab:

Aar Sytten Hundrede og Sex og Fyrretive
Har Graven og Guds Hus for dem her byggedes boe,
Som ere Graven nær, at de skal trøstede blive
I Svaghed Fattigdom til Sjæls og Legems Roe,
Hvo Deel i Sognet har, Proprietær og Bunde
Ja Dreng og Pige med bær hver en Gave frem
Hvorved det kom saa vidt, at Fattig huuses kunde
Derfor ske Himlens Tak af hver en fattig Lem.

(Haugner: Lollands Nørre Herred.)